

Luku- ja kirjoitustaidottomien opetus monimenetelmäisesti

Kalliolan kansalaisopisto, 2019

Maarit Halme ja Paula Tella

Tämä materiaali on lisensoitu [Creative Commons Nimeä-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/).

Maarit Halme:

Vierailut ja vapaaehtoiset oppimisen ja opetuksen apuna

Vapaaehtoiset apuna

Kalliolan vapaaehtoistoiminnasta oli kolme vapaaehtoista mukana oppitunneilla, vaihdellen noin 0-4 kertaan viikossa. He toimivat opettajan apuna, auttaen opiskelijoita tehtävänantojen ymmärtämisessä ja tehtävien tekemisessä. Monet opiskelijat tarvitsivat henkilökohtaista ohjausta tehtävien tekemisessä ja oikean ääntämyksen harjoittelemisessa.

Arviointia

Opiskelijat olivat tyytyväisiä vapaaehtoiisiin, kutsuivat heidätkin yhteisiin ruokahetkiin ja antoivat kukkia kurssin jälkeen ja kyselivät, missä vapaaehtoiset ovat, jos eivät olleet tunneilla mukana. Opettajan näkökulmasta vapaaehtoisten apu oli merkittävä: aika ei riittänyt henkilökohtaiseen ohjaukseen ja vapaaehtoiset pystyivät auttamaan tässä. Vapaaehtoisten läsnäolo rauhoitti sellaisia opiskelijoita, joilla oli keskittymisvaikeuksia. He pystyivät antamaan henkilökohtaista palautetta, mikä ilahdutti opiskelijoita.

Vierailukohteet ja niiden hyödyntäminen kielen oppimisessa

Opi suomea laulaen -laulupajassa laulettiin ja liikuttiin, ja näin opittiin suomen kielen ääntämistä ja uusia sanoja. Kielen oppimisen lisäksi opittiin, että kaihoisa musiikki on monelle suomalaiselle lähellä sydäntä.

Puistossa opeteltiin tunnistamaan tärkeimpiä Suomen luonnossa esiintyviä kasveja. Alppiruusuopistossa opittiin ja kerrattiin kukkien värejä. Talvipuutarhassa sivuttiin pääsiäisen vieton tapakulttuuria.

Puistovierailulla opiskeltiin myös luonnon merkitystä suomalaisille.

Helsingin kaupunginmuseossa ja Lastentarhamuseossa opiskeltiin pienoismallien avulla ruoka- ja ruokailuvälinesanoja sekä kodinhoitosanastoa. Samalla opittiin, miten välineistö on kehittynyt aikojen kuluessa.

Ateneumissa sanallistettiin kuvia ja opiskeltiin uusia verbejä. (Mitä poika tekee? Hän syöttää siskoa). Huivipäiset naiset kultakauden maalauksissa puhuttivat oppilaita, ja näin päästiin pohtimaan Suomen kulttuurihistoriaa. Maalausten kautta opittiin, että Suomi ei aina ole ollut rikas eikä itsenäinen. Opittiin myös, että juuri nämä teokset ovat osa suomalaista sielunmaisemaa.

Työväenmuseossa oli ryhmälle räätälöity opastus ja Taidekoti Kirpilässä maahanmuuttajille suunnattu selkokielen opastus. Molemmissa paikoissa opastukset olivat kommunikatiivisia: opas esitti kysymyksiä ja opiskelijat vastasivat innokkaasti. ”Tiedätekö, minkä eläimen pää tämä veistos on? Hevonen” Opas vastasi, että ”sitä ei kukaan olekaan tiennyt vielä aikaisemmin.”

Matkalla vierailukohteisiin opiskeltiin luontaisessa ympäristössä mm. liikennesanastoa: suojatie, pyörätie, liikennevalot, pysäkki. Kohteissa tehtiin pieniä harjoituksia: etsi ympäristöstä viisi sanaa, jotka alkavat n-kirjaimella tai kirjoitettiin esimerkiksi i-alkuisia sanoja hiekkkaan. Opiskelijat ottivat myös valokuvia kohteista ja nimesivät kuvaamiaan asioita.

Arviointia

Opiskelijat pitivät vierailuista. He olivat aktiivisia ja tekivät paljon kysymyksiä. Useat vierailut kirvoittivat keskusteluja vielä seuraavana päivänä luokassa. Opettajan näkökulmasta yhdessä toimiminen lisäsi yhteenkuuluvuuden tunnetta. Vuorovaikutus parani, kun astuttiin hetkeksi ulos perinteisestä oppimisympäristöstä. Vierailut virkistivät ja lisäsivät kielen ja kulttuurin oppimista.

--

Paula Tella:

Ideoita monimenetelmälliseen opetukseen

Kieltä liikkuen

Kerran viikossa oli monimenetelmällisen opetuksen päivä. Päivä alkoi liikuntatilassa; liikuttiin tavallisissa arkivaatteissa. Sanoja ja lauseita opeteltiin tekemällä ja liikkumalla. ”Juokse” - kaikki juoksivat. ”Juokse nopeammin” - kaikki lisäsivät vauhtia. Kehonosien nimiä opeteltiin niitä venyttelemällä ja taputtelemalla jne. Ajatuksena oli, että liike liitti sanoja myös motoriseen muistiin, jolloin niiden mieleen palauttaminen olisi helpompaa. Liikkuminen oli myös hauskaa ja toi ryhmään hyvää yhteishenkeä. Tunnilla naurettiin ja vitsailtiin. Liikkuminen rauhoitti ja lisäsi keskittymistä. Naiset ja miehet ja eri-ikäiset liikkuvat yhdessä.

Kieltä piirtäen

Liikuntaosuuden jälkeen siirryttiin luokkaan. Sanoja opiskeltiin piirtämällä ja kuvin. Hieromalla omat kasvot ja kädet palautettiin mieleen kehonosien nimiä. Piirtäminen loi ryhmään levollisen tunnelman. Monikanavainen opiskelu antaa heterogeenisessä ryhmässä opiskeleville uudenlaisia välineitä oppimiseen.